

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet / Tanszék	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4 Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (ÖNÁLLÓ SZAK)

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	LLM3065 Bevezetés a kortárs esztétikai gondolkodásba (magyar nyelven)							
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus							
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	dr. Serestély Zalán egyetemi adjunktus							
2.4 Tanulmányi év	2	2.5 Félév	1	2.6 Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Tartalma szerint	DS
							A tantárgy jellege (kötelező/választható/fakultatív)	kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszámja)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	1	3.3 szeminárium	2
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	14	3.6 szeminárium	28
A tanulmányi idő elosztása:					
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					14
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek.....					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	56				
3.8 A félév össz-óraszám	98				
3.9 Kreditszám	4				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• előadóterem, vetítő, laptop
5.2 A szeminárium lebonyolításának feltételei	• szemináriumterem, vetítő, laptop

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> C1 Az anyanyelvű irodalom változási formáinak magyarázata (korszakok, irányzatok, műfajok stb.) és az irodalmi jelenségek történeti és kulturális kontextusban való értelmezése. A kulcsfogalmak magyarázata az irodalom megértésében, valamint folklórszövegek értelmezése. C2 Különböző szövegek és kontextusok összefüggései, szövegelemzési technikák alkalmazása. Egy irodalmi szöveg különböző értelmezési szempontok szerinti megközelítése, valamint a néprajz és a kulturális antropológia fogalmainak és módszereinek használata a népi kultúra jelenségeinek kutatásában. C3 Szóbeli vagy írásbeli szövegalkotás magyar irodalomtörténeti vagy népköltészeti témában, amely lexikailag és szintaktikailag árnyalt, következetes és jól formált.
Általános kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> CT1 Egyéni fejlődési terv megvalósítása; a célok elérése tanulási folyamatok, csoportos tevékenységek és intézményi programokon való részvétel segítségével

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az esztétikai gondolkodás hagyományának politikai szempontú újraértelmezése, az esztétikai tapasztalat prioritásának tudatosítása az (esztétikai) ismeretekkel szemben.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az előadássorozat a képek esztétikai megközelítését a vizuális tapasztalatok politikai dimenziói felől provokálja. A szemináriumok során olyan irodalmi művek, filmek értelmezésére teszünk kísérletet, melyek a klasszikus esztétika érvényességét politikai, illetve szociális problémák tükrében kérdezik újra.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés: Túllépni a tiszta esztétikumon	Beszélgetés, interaktív eljárások	
2. Művészet és pénz	Idem	
3. A nem-esztétikai művészet	Idem	
4. A képek politikája 1.		
5. A képek politikája 2.	Idem	
6.. A látás fenomenológiája	Idem	
7.. A kapitalizmus esztétikái (vámpírkastély, kapitalista realizmus, kommunikatív kapitalizmus, biodizájn)	Idem	
Bibliográfia		

- Jacques Rancière, *Esztétika és politika. Az érzékelhető felosztása*, Műcsarnok, Budapest, 2009.
Bagi Zsolt, *Az esztétikai hatalom elmélete. Kulturális felszabadítás egy újbarokk korban*, Napvilág Kiadó, 2017.
- Boris Groys, *Művészet és pénz = A szem*, 2016. 03. 06. (<https://aszem.info/2016/03/boris-groys-muveszet-es-penz/>)
Boris Groys, *Műalkotás és áru = A szem*, 2016. 02. 21. (<https://aszem.info/2016/02/boris-groys-mualkotas-es-ar/>)
- Seregi Tamás, *A nem-esztétikai művészet – a tudománytól a konstrukcióig = Cirka Művészeti Folyóirat*, 2016. 06. 24. (<http://www.cirkart.hu/2016/06/24/a-nem-esztetikai-muveszet-a-tudomanytol-a-konstrukcioig/>)
Seregi Tamás, *A művészeti és az esztétikai szféra különválása a 19. században = Cirka Művészeti Folyóirat*, 2016. 03. 01. (<http://www.cirkart.hu/2016/03/01/a-muveszeti-es-az-esztetikai-szfera-kulonvalasa-a-19-szazadban/>)
- Hans Ulrich Gumbrecht, *A jelenlét előállítása. Amit a jelentés nem közvetít*, Ráció – Historia Litteraria Alapítvány, Budapest, 2010.
- François Jullien, *A meztelenség lényege*, Atlantisz, Budapest, 2014.
- Maurice Merleau-Ponty, *A szem és a szellem = Bacsó Béla (szerk.), Fenomén és mű. Fenomenológia és esztétika*, Kijárat, Budapest, 1997, 53–77.
Maurice Merleau-Ponty, *Cézanne kételye*. In Enigma, 1996/3, 76–90
Gottfried Boehm: *Paul Cézanne: Montagne Sainte-Victoire*. Válogatott művészeti írások. Kijárat, Budapest, 2005, 7–74.
- Mark Fisher, *Kapitalista realizmus. Nincs Alternatíva?* Napvilág, Bp., 2020, 15–29.
Mark Fisher, *Kilépés a vámpírkastélyból = A Szem*, 2018. 05. 04. (<https://aszem.info/2018/05/mark-fisher-kilepes-a-vampirkastelybol/>)
Jodi Dean, *Kommunikatív kapitalizmus és osztályharc = Fordulat 23*. (http://fordulat.net/pdf/23/F23_DEAN.pdf)

8.2 Szeminárium	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Munkamódszerek megbeszélése	Megbeszélés, interaktív eljárások, szoros olvasás	
2. Szép-e a természet? Kinek a természete szép? Michel Foucault (bemut.), <i>Herculine Barbin, más néven Alexina B</i> , Józsefvárosi Műhely Kiadó, Budapest, 1997. Michel Foucault, <i>A szexualitás története. A tudás akarása</i> , Atlantisz, Budapest, 1996, 7–53.	Idem	
3. Az élővilág intézményesítése (1) Thomas Mann, <i>Úr és kutya. Idill = Uő, Úr és kutya. Kisregények</i> . Európa, Budapest, 1980, Gyáni Gábor, <i>A kutya mint házi barát és protézis = Korunk</i> , 2016. szeptember, 21–28.	Idem	
4. A tömegek befeketítése 1. José Ortega y Gasset, <i>A tömegek lázadása</i> , Királyi Magyar Egyetemi Nyomda, Budapest, 1938. (VI–XIII. fejezetek) Gustave Le Bon, <i>A tömegek lélektana</i> , Franklin-Társulat, Budapest, 1913. (Első könyv)	Idem	
5. A tömegek befeketítése 2. Ernesto Laclau, <i>A populista ész</i> , Noran Libro, Budapest, 2011. (I. rész: a tömegek befeketítése) Peter Hayes, <i>A csőcselék ideológiai funkciói = Bíró Judit (szerk), Deviációk, Új Mandátum, Bp., 1998, 46–60.</i>	Idem	
6. A cselédsor esztétikai megjelenítése Borbély András, <i>Cselédregény</i> , https://telegra.ph/Csel%3%A9dreg%3%A9ny-09-27?fbclid=IwAR3Of5rhvAUi0UoKzoRbqdyIEN6G1xFXaVyyjWNC8OpQnP5qsWIDaUeFunxc	Idem	

Simon Magda, Cselédkenyéren = Uő., <i>Váradí harangok. Vallomások, életképek, dokumentumok</i> , Kriterion, Bukarest, 1976, 132–225.		
7. Menedzsment, politikai populizmus Franz Kafka, A fegyengyarmaton = Uő, <i>Elbeszélések</i> . Kriterion, Bukarest, 1978, 116–142.	Idem	
8. A politikai populizmus és az őslakosok Jorge Luis Borges, A párbaj = Uő, <i>Válogatott művei III. A tükör és a maszk. Elbeszélések</i> , Bp., Európa, 1999, 125–132.	Idem	
9. Állat és történelem Terike Haapoja, A másként valóság története (ford. Márton-Simon Anna) = A szem, 2017. 10. 23. (http://aszem.info/2017/10/terike-haapoja-a-maskent-valosag-tortenete/) Mészöly Miklós, Sólymok csillagvilága = Uő, <i>Oh, che bella note</i> , Pont Kiadó, Budapest, 1996, 129–194.	Idem	
10. Menekültek, hospitalitás Szigeti Attila, A menekült alakja és a „jog ahhoz, hogy jogaink legyenek” = Rüszt-Fogarasi Enikő (szerk.), <i>Migráció. Integráció? Erdélyi évszázadok. A Kolozsvári Magyar Történelmi Intézet évkönyve II.</i> , Bolyai Társaság – Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2017, 171–179. <i>Az állampolgár</i> , Vranik Roland (rend.), 2016.	Idem	
11. A mimetikus viszály René Girard, <i>Látám a sátánt, mint a villámlást lehullani az égből. A kereszténység kritikai apológiája</i> , Atlantisz, Budapest, 2013, 21–63. <i>A vadászat</i> , Thomas Vinterberg (rend.), 2012.	Idem	
12. Biomozi Hódosy Annamária, <i>Biomozi – Ökokritika és populáris film</i> , Tiszatáj könyvek, Szeged, 2018. (6. fejezet) <i>Melankólia</i> , Lars von Trier (rend.), 2011.	Idem	
13. Esztétika és kapitalizmus <i>Az ember gyermeke</i> , Alfonso Cuarón (rend.), 2006. Mark Fisher, <i>Kapitalista realizmus. Nincs Alternatíva?</i> Napvilág, Bp, 2020, 15-29.	Idem	
14. A szemináriumi dolgozatokkal kapcsolatos segítségnyújtás	Idem	
Bibliográfia		

9. A szakmai területek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvadásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával

Az ARACIS kritériumainak megfelelően, az intézet/a tanszék együttműködik a szakmai és a társadalmi-gazdasági szférák képviselőivel, különösképp a megyei tanfelügyelőségekkel.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési szempontok	10.2 Értékelési módok	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
----------------------	----------------------------	-----------------------	-----------------------------------

10.4 Előadás	Jártasság a témában és a szakirodalomban	Szóbeli vizsga	50%
	A megadott vizsgafeladatra koncentráció		
	Az érvelés logikája		
10.5 Szeminárium	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe Kötelező szövegek elolvasása	Szemináriumi dolgozat értékelése Szemináriumi munka pontozása	50%
10.6 Minimális követelmények			
<ul style="list-style-type: none"> • A kötelező szakirodalom elolvasása • Az alapfogalmak helyes értelmezése • Jelenlét a szemináriumon (2 hiányzás megengedett) • 5-6 oldalas dolgozat megírása			

A kitöltés időpontja 2024.04.14.	Az előadásért felelős tanár aláírása 	A szemináriumért felelős tanár aláírása
Az intézeti jóváhagyás időpontja 2024.04.16.	Az intézetvezető aláírása 	
A dékáni jóváhagyás időpontja	A felelős dékánhelyettes aláírása	A kar pecsétje